

Gyűjtő: PINTER ISTVÁN
Gyűjtés ideje: 1996.

TART.:

PINTER ISTVÁN NAGYKAMISZAI LAKÓS GYŰJTÉSEI;
MELYET KNEZNY JUDITNAK KÜLDÖTT EK
A MEZŐGAZDASÁGI MÚZEUMBA.

25 lap

LOGIC

FÖLDRAZSI MUTATÓ: NAGYKAMISZAI
SZÁMUTATÓ:

XXX | 2 |
XXXIII | 2 |

Dr. Kúczy Judit
Keresztényházi Múzeum, Városliget 1146.

Pintér István gyűjtés
utolsó levele és eldöntött
anyagának önéletrajzi
és népi emléke
sorsára

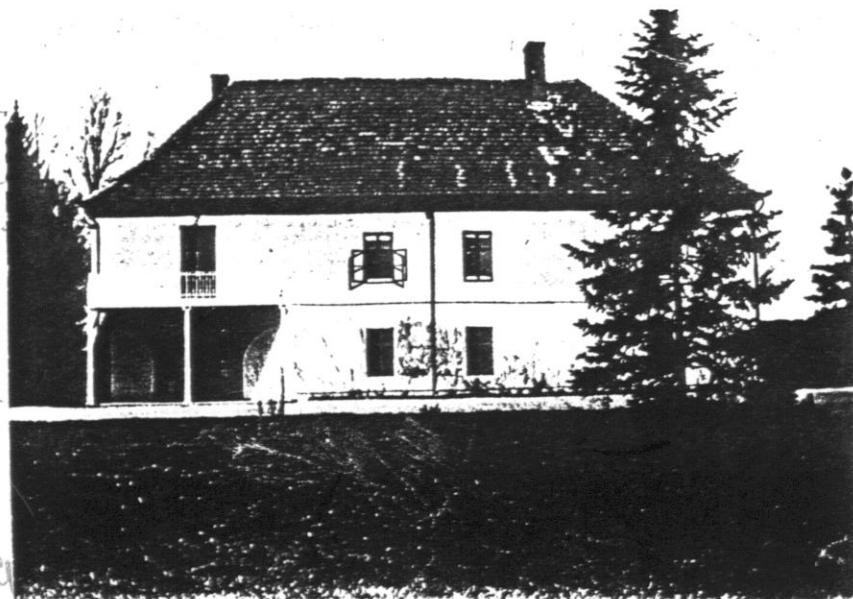
Kedves Jutka!

Tardóháza Kendeffy kastély

Telefonbeszélgetésünk után írodik ez a levél a ismerősöd
kislány által, mert én sajnos nem látok, ill. a jobb szemem-
re egy íci-picit, így aztán mindig szűkszavúan van szófarszám.
1954-ben kezdtem el foglalkozni a Keresztényházi-úti család

történelével,
persze abban
az időben óva-
tosan. Amikor
beleptem a ház
ismereti műse-
rumba, már ke-
gyebb lehetősé-
gem volt a
kutatómunka.

T A R D Ó H Á Z A Kendeffy kastély

Össze is gyűjtöttem
legalább 100

egy tavaszi nagytakarításkor, mivel hogy rengeteg kézzel volt
irányú volt nálam Mibé, Károsháza, Fogányszempeter, Károsháza,
községeiből, sajnos ezek bekerültek a kúria, még édes-

oldalnyi
jegyzetet
ezzel a csalá-
dokról, a-
melyből
édesanyám
is származik.
Sajnos 1986-ban
mikor a
látásom
megromlott,

HA282-201
Mégajzi adólat

anyjáról sem maradt fű, csak az édesapámról került elő 1 igazolmánykép. Azért a gyűjtés keményül kezdődött, kb. 1500 oldalról tartok. Régi latin, régi német, régi ^{és új} magyar nyelvben fordulnak elő nálam a történetek, persze ezeket majd le kell fordíttatnom, csak előbb be kell költetnem az anyagot, mert így nem lehet mozgatni, mert törni fog. Kérdekte, hogy ki akarom-e adni. Minden szándékom ez lenne, ha össze tudnám gyűjteni az anyagot, mert Kaposvárot ~~vagy~~ 760 oldal amivel díjazt nyertem, nincs meg. Ezzel a levéllel egyidőben írok ~~lehet~~ levelet a képviselői Múzeumba Bpestre, az volna a kéresem, mivel Ön ott ismerős, bízom benne, hogy felemelés nélkül kibőlök el nekem a 760 oldal gyűjtésemet, mert a Kapitány Orsika szerint a szerzői jognál fogva díj és bérmentbe kaphatók egy példányt. Természetesen kezdődött szerkesztésem felkérni szerkesztőnek, mivel az anyag jó ismerős, keményen elvállalja, majd írja meg.

Az alábbi fotón 1957, amikor kezdtem foglalkozni a Kis család történetével. 1971-ben mint tudja, már össze-csapott fejem fölött a honismereti mozgalom.

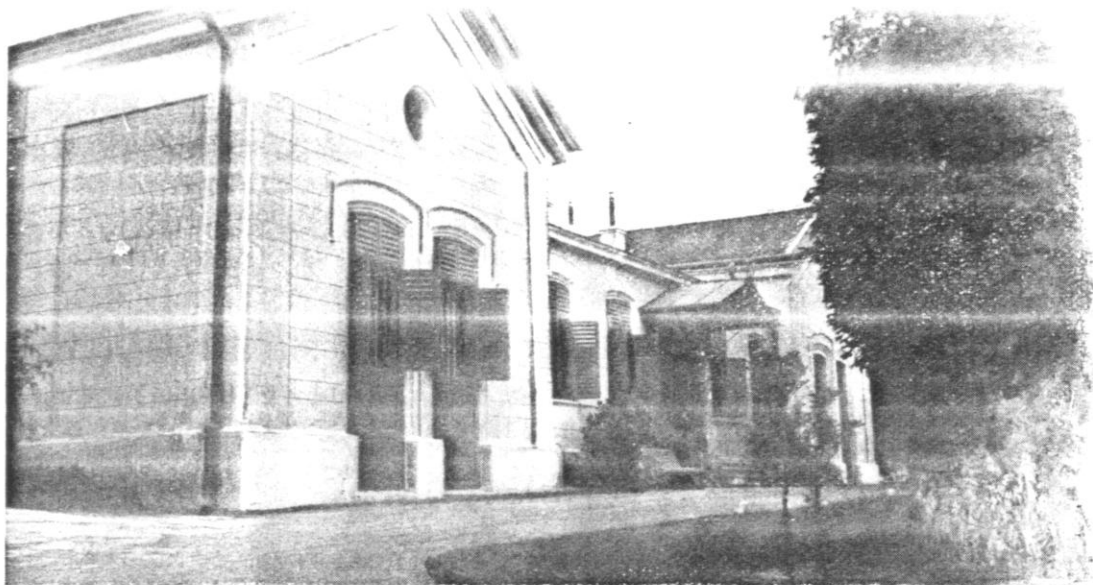
Ezen kastélyok közül 6-ban egy kis szerencsével lakhattam volna, de sajnos születésemnél fogva úgy az anyaföldhöz ragódtam, hogy csak úgy porzott a föld körülöttem. Ott próbáltam feltámaszkodni több, kevesebb székkel. 1945-ben volt anyai szerencsém, hogy nem kellett listákom a desenti elétől. A Lengyelóti-kastélyok, a Lengyel családé akiket a Kemeshéri család rokonságban állott. A Kis-kastély pedig szintén a Lengyel családé volt, Zichy Béla az Inkecsekkel cserélte el a Lakányi uradalomét.

Kaposvársza, 1986. szeptember 28.

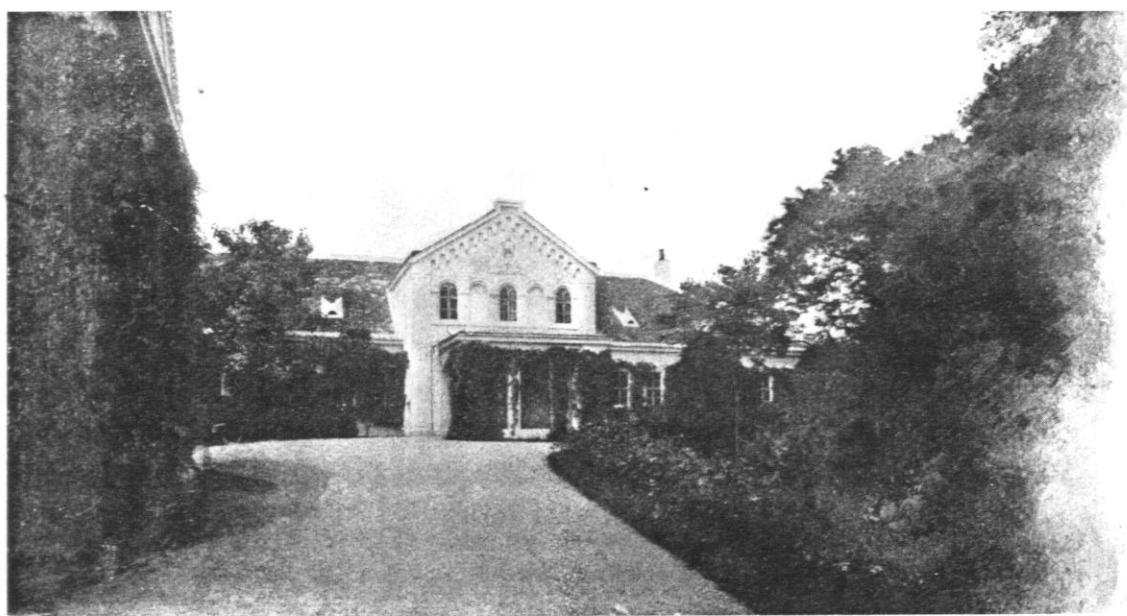
Tisztelettel megkérem, hogy segítsen ebben az ügyben. Pintér István
Vé-Liszt F. u. k/c. 8800
931 516-847

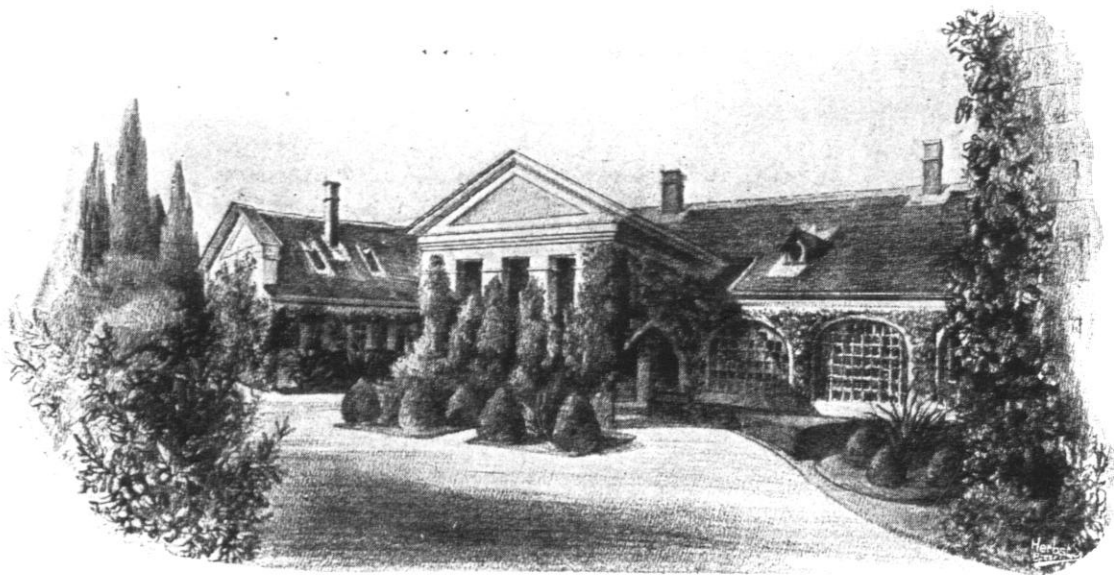
Szólógyörökénél nem jelzik, hogy itt lakott a Kiss család
Ebben a kastélyban, de a Kaposvári Levéltárból nyert
adatok szerint Szólógyörökben, Balatonbogláron és
Pusztaszőlgyörökön volt egy-egy lak, ott laktak.

Szökedenes. — Véssey Ferencz úrilaka.

Szöllősgyőrök. — Gróf Jankovich Tivadar kastélya.

Tab. — Gróf Welsersheimb Jenőné kastélya.

1955-ban a kovácsrégió elgondolom mint gyűjtő
polgári alb. a déli határon építetik Rákosi és Far-
kas Mihály munkásságát. Akárcsak szerint Rákosi-
nak Farbással együtt kellett volna történi beírva
azt a néhány esztendő. (16 év)

Fizetése 3.500 Ft a munkaidő végtele volt és teljes
ellátás csak sajátos munkavégességek, mert a lényeg
kutyával kiegészítve. Utána kerültem a MAVHUT-hoz.

Nemesbéri Kiss Antal

Kiss Sándor veszte aispán és bír.
tanácsos fia volt. Ő házasodott be a
Tallján-családba. Sajnos az Öreg-
laki Jankovics-bastélyról nem ta-
láltam felét.

Öreglaki Jankovics Jánosné Nemesbéri Kiss Katalin volt,
aki az őrségi összegű Kiss-Jankovics ~~és~~ alapítványjához.
Nagyapám szerint ebből az összegből az ő családja nem
kapott. Így mentek tovább. Az unokám Bogátpusztára
került, az Lukcs László vette magához őt egyetérten,
unokám ott bulvári női állást kapott.

puszta és apátsági birtok. 1726-ban *Keszthelyi* Mihályé, 1733-ban *Kámán* Mihályé volt. Jelenleg szintén a kegyes tanítórend birtoka.

Orda. Balatonboglártól délnyugatra fekvő magyar kisközség. Házainak száma 85, lakosaié 520, a kik r. kath. vallásúak. Postája és vasúti állomása Balatonboglár és távírója Szőlősgyörök. Első ízben szintén már az 1332—37. évi pápai tizedjegyzékben fordul elő. 1536-ban *Móré* László volt a földesura. 1563 decz. 13-án *Tahy* Ferencz nyerte adományul; e család után, házasság révén, a Pribérdi *Jankovics* családra szállott. Az 1660. évi pannonhalmi főapátsági dézsmaváltság-jegyzék szerint Csobáncz várának tartozékai között szerepel. 1676-ban *Jankovics* Péter itteni birtokait *Vörös* Pál csobánczvári kapitánynak zálogosította el. 1715-ben 8 háztartást írtak benne össze. Mindvégig a *Jankovics* család volt a földesura és jelenleg is gróf *Jankovics* Tivadarnak van itt nagyobb birtoka. A községhez tartozik *Agarász-puszta*.

Osztopán. A kaposvár—fonyódi vasútvonal mentén fekvő magyar kisközség. Házainak száma 159, lakosaié 1344, a kik róm. kath. vallásúak. Postája, távírója és vasúti állomása helyben van. Már a tatárjárás előtti korszakban fennállott. 1229-ben a székesfehérvári káptalan birtoka. 1317-ben a *Guth-Keled*-nembeli *Amadé* fia, *I. Miklós*, a *Felső-Lendvai* család őse, nyerte adományul *I. Károly* királytól. Előfordul az 1332 - 37. évi pápai tizedjegyzékben is, egyházas helyként. 1417-ben az *Osztopáni Perneszi* család nyerte új adományul egyes részeit *Zsigmond* királytól. 1478-ban *Perneszi* Pál fiai, *Zsigmond* és *Imre*, voltak itt a földesurak és 1512-ben *Perneszi* Imre fiai: *Miklós*, *Pál* és *István*. Az 1536. évi adóajstrom szerint *Zewld* Péter, *Perneszi* Imre, *István* özvegye, *Egyed* és a *Zalay* család volt a földesura. 1660-ban is a *Perneszi* családé volt. 1715-ben a helységben 11 háztartást írtak össze és ekkor részben *Babócsay* Ferencz özvegyéé, részben a kincstáré. A helység tulajdonképen 2 gazdasági községből áll: *Pernesz-Osztopán* és *Lengyel-Osztopánból*, a hajdani birtokosaik után elnevezve. A kettőt csak egy patak választja el. A váraljai dűlőről, a hol még alapfalakra is bukkannak, azt tartja a hagyomány, hogy ott állott a *Perneszi* várkastélya. 1726-ban és 1733-ban a *Lengyel* és a *Perneszi* családok birtoka. 1757-ben felerészben a *Perneszi* családé, felerészben *Gaal* Gáboré. A XIX. század első felében a *Tallián*, *Siklósy*, a gróf *Forgách*, az *Illés*, a *Jeszenszky* és a *Bottka* családok voltak a földesurai. Jelenleg *Tallián* Andornak és *Siklósy* Gyulának van itt nagyobb birtoka és az előbbinek csinos kastélya, melyet 1910-ben építtetett. A róm. kath. templom 1788-ban épült. Van a községben hitelszövetkezet és a *Ring* Lipót és *Samu* cégnek téglá- és cserépgyára. A községben hajdan tótok is laktak; emléküket csupán néhány tót dűlőnév tartja fenn. Ezek: *Sándorica*, *Málica*, *Jakusavica*, *Umsica* és *Tarasica*. A községhez tartoznak: *Hermína-major*, *Felsőmalom*, *István-major*, *Krája-puszta* és *Viszak-puszta*.

Óreglak. A fonyód—kaposvári vasútvonal mentén fekvő magyar kisközség. Házainak száma 239, lakosaié 1380, a kik róm. kath. vallásúak. Postája, távírója és vasúti állomása helyben van. Első ízben az 1332—37. évi pápai tizedjegyzékben fordul elő. 1449-ben csak *Lak* alakban említik az oklevelek és ekkor a *Bő*-nembeli *Laki Thúz*, *Létai* és a *Szeccsényi* (*Szöcsényi*) családok egyezkednek fölötte. 1484-ben, *Laki Thúz* Miklós halálával, másfelől testvérének *Thúz* Jánosnak hitlensége következtében, *Mátyás* király a helységet *Corvin* Jánosnak adományozta; a király halála után azonban *Thúz* János fiai, *Alfonz* és *Mátyás*, 1494-ben kérvényt adtak be *II. Ulászló* királyhoz, hogy a tőlük elvett birtokokat adná vissza, de eredménytelenül, mert *II. Ulászló* 1500-ban utasította a székesfehérvári káptalant, hogy *Corvin* Jánost és *Enyingi Török* Imrét vezesse be *Lakvár* és tartozékainak birtokába. *II. Lajos* Lak várát *Butsányi Korláthkői* Péternek adományozta, a ki 1526-ban *Mohácsnál* lelvén halálát, a várat özvegye vette birtokába, de *Zápolyai* János király a várat *Bakits* Péternek adományozta. *Bakits*tól viszont *Enyingi Török* Bálint vette el. *Wárday* Pál esztergomi érsek és kir. helytartó, 1542-ben, kevéssel rá, hogy *Török* Bálint *Szulejmán* fogságába került, elvette nejétől, szül. *Pempflinger* Katalintól, és *Báthori* Andrásnak adományozta. Ez adományozás ellen azonban *Korláthkői* Péter leányai tiltakoztak. *Wárday* érsek ekkor elrendelte, hogy *Korláthkői* Péter leányai: *Anna* és *Erzse* *Lakvár* birtokába és tartozékaiba beiktattassanak. 1548-ban *Butsányi Korláthkői* Erzse, férj. *Nyáry* Ferenczné, összes *lakvári* illetőségét átadta nővérének, *Annának*, férj. *Ormosdi Székely* Ferenczének. *Korláthkői* Annát 1549-ben vezették be *Lakvárába* és tartozékaiba. 1550 jún. 16-án *Tahy* Ferencz vette meg 1200 forintért. 1559-ben ő és neje, *Zrínyi* Ilona, a vár tartozékait is megvették. *Tahy* Ferencz egyik leányát, *Margitot*, *Orsich* Kristóf

Pintér Istvánné Harmath Margit
tanítónő és két kislánya
Zsuzsa és Csilla

Pintér István
gépkocsivezető

Pintér Zsuzsanna
tanítónő

Pintér Csilla
tanítónő

SZÉKES ÉRTÉKELÉSSEL
NAA 222-2011
Réprejzi aratott

Tóth Mihály kedves jóbarátom, akit én is ismert 1986-
ban meghalt, sajnos nem tudtam elucenni a temetésére,
mert előtte nap jöttem ki a kórházból, ahol 2 hónapot
töltöttem.

Tóth Mihály fafaragó népművész
a népművészet mestere.

Somogy Megyei Múzeum
 NA287-2011
 Péterfi István

Észen a tanyán laktam a szüleim 1953-1962-ig. Győz
 Kendeffy Lajos tanyája volt 1945-ig. Utána költöztünk le

Pogánysszent-
 péterre, ami-
 kor meghá-
 zásodtam.
 50 év

Kis-Mageds puszta

házalágoztam, mert egyébként kamionban laktam, mivel
 a tanyától is 20 km-re születtem, itt nagyon jól éreztem

magamal.
 Édesapám
 vadászberlő
 volt, hogy a
 többiét ne is
 mondjam

(1953-ban a TSZ-ből menekült ide)

Gerenda falu pince Pogányszentpéteren.
Épült az 1800-as évek elején.

Ez a pince valószínűleg ismerős, még mindig áll.

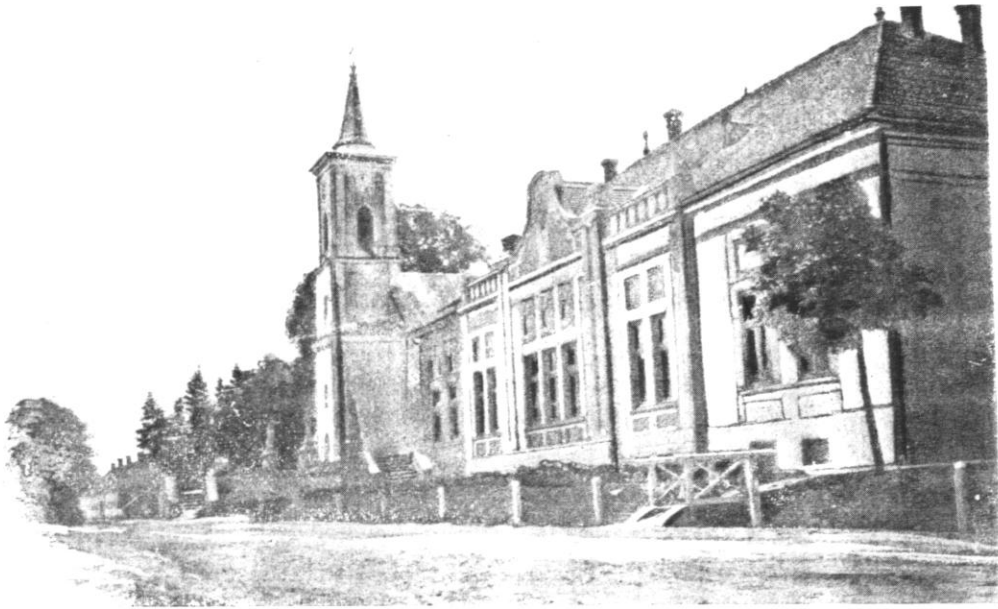
1950-ben vonultam be Esztergomba az 1. gépesített
VI. hadosztály törzsébe. Önálló gb. vezető század tagja
voltam 2 esztendőig. Sobroze megálltam Balasi Bálint
szobránál. Daliásabb szobrot is állíthaték volna
neki, mint Szigetváron. Zrínyi Miklós egy példás
hátán egy keszeg alábbéat van bemutatva.

Júliusban közhadoncsári, azon mutatási eszébe hátán
van bemutatva minden rajzon, ami akár egy
szabasz tövököt is

El tudott volna szobri.

Júliusban megbeszéltem a gondnokot a miniatűr
szoborról, azt válaszolta „kevés pénze volt a városnak”.

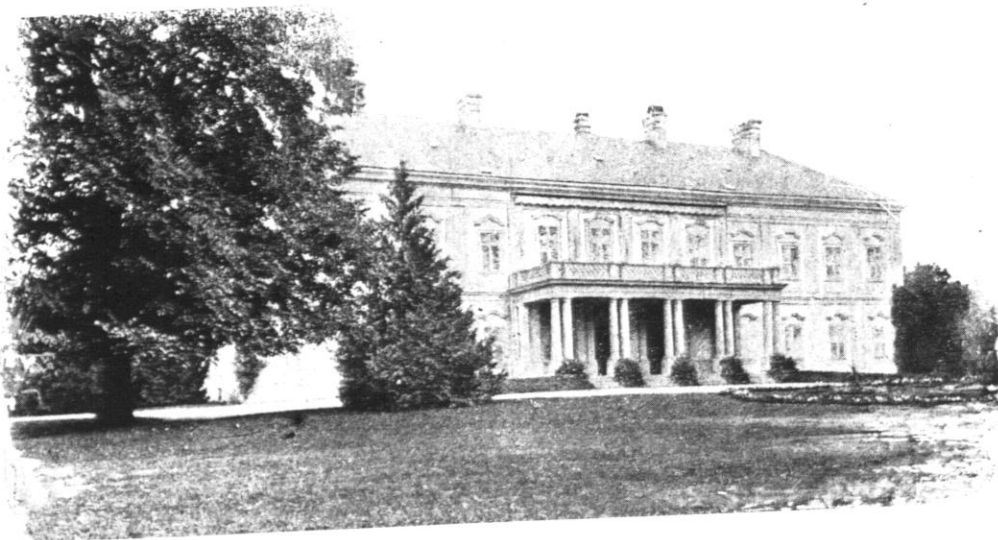
Kutas. — Tallián Gyula úrilaka.

Lábod. — Gróf Széchenyi Emil kastélya.

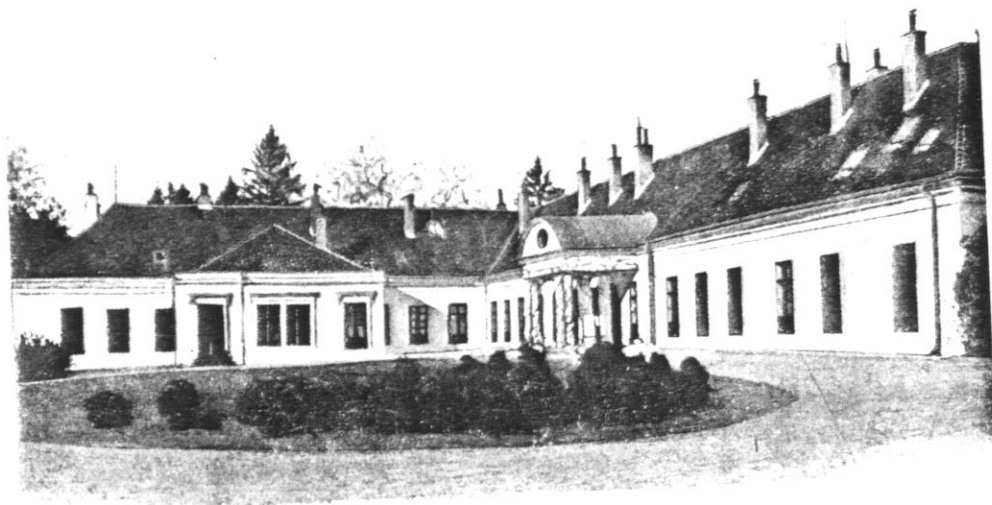
Lengyeltóti. — Gróf Zichy Béla régi „Kis kastélya“.

Lengyeltóti. — Gróf Zichy Béla kastélya.

Mesztegyő. — A ferencziek régi kolostora. Most apáczárda.

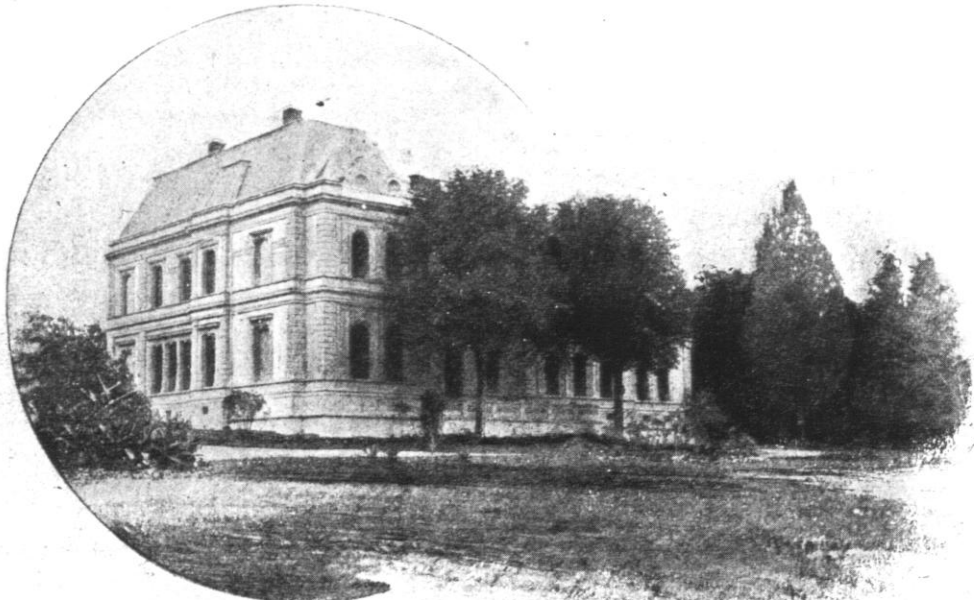
Marczali. — Gróf Széchenyi Andor Pál kastélya.

Németlad. — Gróf Hoyos Miksa kastélya.

Osztopán. — Tallián Andor kastélya.

Öreglak. — Jankovics-Bésán Gyula kastélya.

TARÓCHÁZA

TARÓCHÁZA

A 16. század végén Taródy család birtokulja.
1582-től Taródy Boldizsáré a kúria. Legközelebb
Taródy Boldizsár és Darabos Krisztina fia András
a birtokos, neki csak lánya született, öt fiúsitjék.
Férje a Nádasdyk Darabos Németszevesüdiek oldal-
ágából származó Boldizsár lett. 1756-ban Nádasdy Imre
özvegye szerepel mint tulajdonos. Leányuk Judit
Fátiócs György felesége lesz. 1767-ben Nádasdy Imre
özvegye révén a Lengyel család szerzi meg. 1785-ben
bonyolult adóssági perek miatt Kiss Ignác szerzi meg,
mivel ebből a családból nőül.

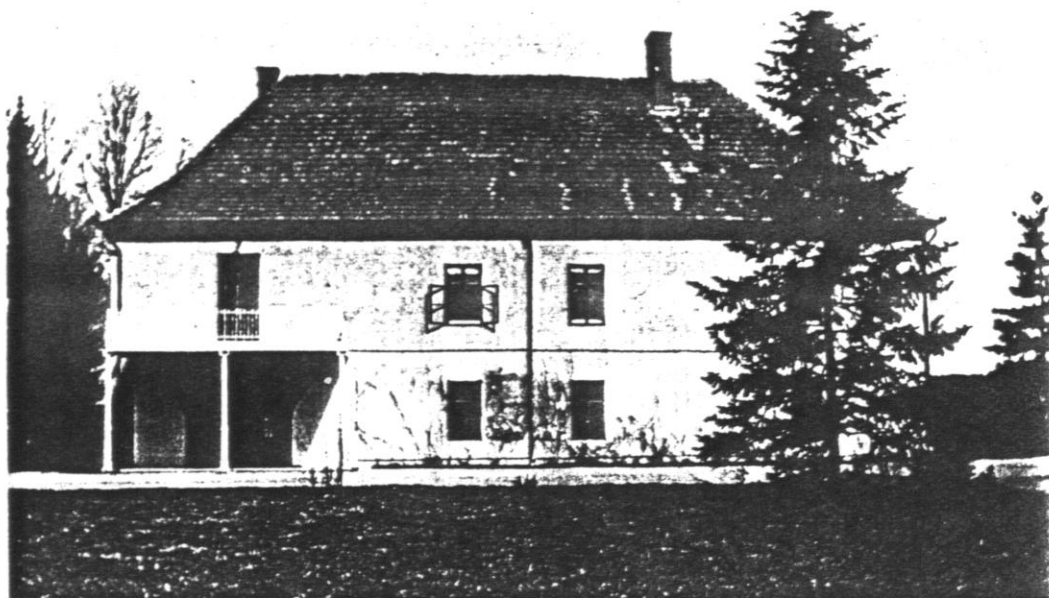
Tarócházának több birtokosa volt, az utolsó
birtokosai az Inkey és Kendeffy családok voltak.

1957.

1974.

TARÓDYHÁZA

A XVI.sz.-ig vezetik vissza a Taródy család és a kastély történetét.

1530-ban Taródy Boldizsár a kuria ura.

1611-ben Taródy-Farkas, erőd módjára megerősíti a kastélyát / fortalicium sem castelle /

Legközelebbi szerepe Taródy Boldizsárnak és feleségének Darabos Nádasdy Krisztinának van. Házasság útján kap szerepet a Némethszecsödy család.

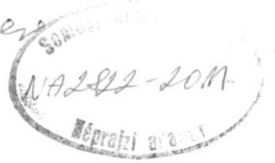
1756-ban Nádasdy Imre és felesége Márffy Anna a tulajdonos.

1767-ben Lengyel Lajos özvegye szerepel.

1801-ben Kiss Ignác szerzi meg a birtokot a Lengyel családból nőül.

1952-ban Inkey Józsefé és utolsó unai az Inkey és

Pintér István
gyűjtemény

A pogányszentpéteri népi együttes

Az együttest 1976-ban Pintér István szervezte meg. 51 tagból állt. A Múzeumbaráti Kör és a Honismereti Szakkör tagjaiból alakult. Felléptek a Magyar Rádióban. 1977-78-ban a Magyar Televízió "Röpülj Páva" versenyében országos 3. díjat nyertek a somogyi csoportban a "Pászterlakodalmas" című műsorukkal.

Az alábbi felvételeket Bánlaki István készítette 1976-ban. A képek negatívjait Pintér István 1996-ban a nagykanizsai Thúry György Múzeumnak ajándékozta, a néprajzi fotogyűjteménybe került beletárolásra.

1978-ban rekonstruáltam a Pogányszentpéteri néprajzeletet, de ez nem került be a dolgozatba, mert ezek a felvétel, amikből beépíttem, még nem voltak meg.

A honismereti szék, a múzeumbaráti kör és a népi együttest 51 fős volt és mint mondta a "Röpülj Páva" is megjártuk.

Sonogy Mezei Múzeum
14.282-201

Pozovics vendéghívó kalapján teplicei szalaggal. Pozovics vendéghívó gatyamadzagra fűzött fel annyi "kukorist", ahány házhoz ment vendég hívásra. Belépett a házba, akiket meghívott a lakodalomba, nyakából leakasztotta a pereceket, az asztalra tette, mindig egyet átadott a meghívott családnak. Azok megkínálták borral, ez azt jelentette, hogy elfogadták a meghívást. Tele töltötték a kulacsát, s abból útközben mindenkit megkínált, s elfogyott, így mindig újra megtöltötte. A kezében lévő pozovics bottal illetve a botot megemelgetve, s a kedve szerinti dalt énekelve ment az utcán házról-házra. Az út másik oldalára is átment, ha jött vele szembe valaki. Mindig elmondta kinek a lakodalmára hívja a vendégeket. A "pozovics" név szláv eredetű.

Pogányszentpéter 1514 után, amikor Nádasdy Tamás feleségül vette Kanizsai Orsolyát a hatalmas Kanizsai családi birtokok a Nádasdiak kezébe kerültek. Így Iharos és Pogányszentpéter is. Payr Sándor a "Dunántúli evangélikus gyülekezet" című könyvében írta, s mivel a Nádasdy Tamás új hitű volt, az ő birtokáról szivárogtak ide az evangélikus vendek, akik ezen a környéken nyomorogtak.

Csoportkép az 1930-as évek leányviseletét bemutató fiatal lányokról.

Ritec Mária 1930-as évek korabeli leányviseletét kezében komatállal.
Húsvét hétfői komatál vételről készült a felvétel. 5 pár vitt egymásnak komatálat, azóta is komának szólítják egymást. Erről film is készült az MTA Néprajzi Kutatócsoportja részéről dr. Hoppál Mihály vette fel.

Dobik Katalin 30-as évek beli népviseletben.
Butor János múlt század végi öltözetben.

Butor János múlt század végi viseletben teplicei
kardit díszíti.

Kondor Ferencné és Dobik Istvánné 1930-as évek beli menyecske viseletben.

Novák Mihályné, "Kis Angyi!"
1930-as évekig viselték a
XIX. század végétől ezt a
ruhát az idős asszonyok.

Bakony József és Nádasi Imréné XIX. század végi viseletben.

Dobik István és felesége 1920-30-as évek-beli viseletben.

Nádasi Imréné XIX. sz. végi és XX. sz. eleji menyecske viseletben.

Bakony József XIX. sz. végi Belső somogyi viseletben.

Dobik István 1920-30-as évek-beli férfi viseletben.

A XIX. század végétől az 1930-as évekig viselték ezeket az öltözeteket az idősebb asszonyok.
A képeken Konter Mihályné, Könter Imréné és Kodela Jánosné láthatók.

MAA-2011
Méhrejtő

Somogyi Mária
1888-2011
Mária

Konter Mihályné és Konter Imréné XIX. század végi népviseletben himes szőttés abroszokat mutatnak be.

